

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget indebærer, at salg m. v. af børnepornografiske billeder forbydes. Spørgsmålet om gennemførelsen af et sådant forbud blev drøftet i folketinget i folketingsåret 1978-79 på grundlag af et forslag herom, fremsat af medlemmer af Kristeligt Folkeparti. Der henvises til FT. 1978-79 sp. 5242, 7196-7206, A 2281.

Kristeligt Folkepartis forslag blev ikke færdigbehandlet i folketingsåret 1978-79. I forbindelse med forslagens behandling i folketingets retsudvalg gav den daværende justitsminister imidlertid udtryk for, at justitsministeriet – i samarbejde med straffelovrådet – ville overveje udformningen af et forbud mod salg m. v. af børnepornografi. Lovforslaget indeholder resultatet af disse overvejelser.

2. Siden slutningen af 1960'erne har udbredelse, produktion m. v. af pornografisk materiale været straffri. Det hidtidige forbud i straffelovens § 234 mod den skriftlige pornografi blev ophævet ved lov nr. 248 af 9. juni 1967 (FT 1966-67, 2. samling, sp. 2025, 3371, 4881, 5254, A 2449, B 1413), mens forbudet mod pornografiske billeder og genstande blev ophævet ved lov nr. 224 af 4. juni 1969 (FT 1968-69 sp. 2606, 3171, 7145, 7342, A 3049, B 2035). Som en særlig beskyttelse af børn og unge opretholdtes dog i straffelovens § 234 et forbud mod at sælge utugtige billeder eller genstande til personer under 16 år.

3. De ovennævnte ændringer af straffelovens § 234 medførte, at også udbredelse af pornografiske billeder af børn eller af scener med deltagelse af børn blev straffri. Det samme gælder produktion af sådanne billeder på grundlag af negativmateriale optaget af andre.

Derimod medførte de pågældende lovændringer ikke ændringer i retstilstanden vedrørende optagelse af børnepornografiske billeder.

Optagelse af pornografiske billeder af børn vil efter omstændighederne kunne straffes efter straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser. Personer under 15 år vil i almindelighed ikke gyldigt kunne give samtykke til blufærdighedskrænkelser

med den virkning, at gerningsmanden ikke kan straffes. Dette gælder også, hvor den blufærdighedskrænkende handling over for barnet sker ved optagelse af pornografiske billeder. Endvidere vil anvendelse af børn og unge som modeller ved optagelse af pornografiske billeder formentlig efter omstændighederne kunne straffes efter straffelovens § 228.

Hertil kommer, at den seksuelle handling, som optagelsen angår, i sig selv vil kunne være strafbar, fordi det drejer sig om børn eller unge. Angår optagelsen f. eks. samleje med et barn under 15 år, vil der kunne straffes efter straffelovens § 222. Er der ikke tale om samleje, men om seksuelle handlinger, som har en samlejelignende karakter, eller som i øvrigt må sidestilles med samleje, vil der kunne straffes efter § 224 eller § 225. Bestemmelserne i §§ 222, 224 og 225 kræver, at gerningsmanden har handlet med forsæt i relation til den pågældendes alder. Har gerningsmanden ikke haft kendskab til alderen, således at handlingen ikke kan tilregnes ham som forsættelig, vil der kunne straffes efter § 226, hvis han dog har handlet uagtsomt. De nævnte bestemmelser finder direkte anvendelse på den voksne person, som under optagelsen har deltaget i den seksuelle handling med barnet. Andre personer, der har været impliceret i optagelsen, f. eks. som producent, instruktør eller fotograf, vil kunne straffes efter reglerne om medvirken.

Selvom de gældende regler i straffeloven således giver børn en vis beskyttelse mod at blive anvendt som modeller ved optagelse af pornografiske billeder, kan et strafansvar dog i praksis være vanskeligt at gennemføre. Det vil være nødvendigt for anklagemyndigheden at finde frem til den person, som har optaget det pågældende billede. Ligeledes vil det i almindelighed være nødvendigt at fremskaffe oplysninger om modellens identitet og alder og om de nærmere omstændigheder i forbindelse med optagelsen.

I praksis vil tilvejebringelsen af disse oplysninger ofte være forbundet med betydelige vanskeligheder. Produktionen og distributionen af porno-